

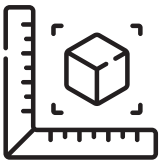
**UNIKÁTNOST
3D TLAČE**

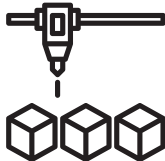
OBSAH

- VÝHODY 3D TLAČE
- ODLAHCENIE DIELOV
- TECHNOLOGIE
- PRÍPADOVÉ ŠTÚDIE
- BUDÚCNOSŤ 3D TLAČE

SLUŽBY

Konštruovanie
a vývoj

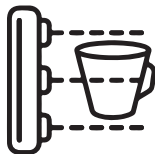
Výroba 3D
tlačou

Poradenstvo
a školenia

CNC
opracovanie

3D skenovanie
a tomografia

Oprava 3D tlačiarní
a servis

VÝHODY 3D TLAČE

Skracovanie výrobného času pri kusovej alebo malosériovej výrobe,

Ušetrené výrobné náklady pri tvarovo zložitých a rozmerovo menších dieloch - najväčší rozmer obvykle do 1000 mm,

Odlahčené a optimalizované diely. Značná úspora objemu a hmotnosti ako benefit topologickej optimalizácie a generatívneho dizajnu,

Spájanie dielov do menších celkov zlučovanie zostáv do 1 komponentu,

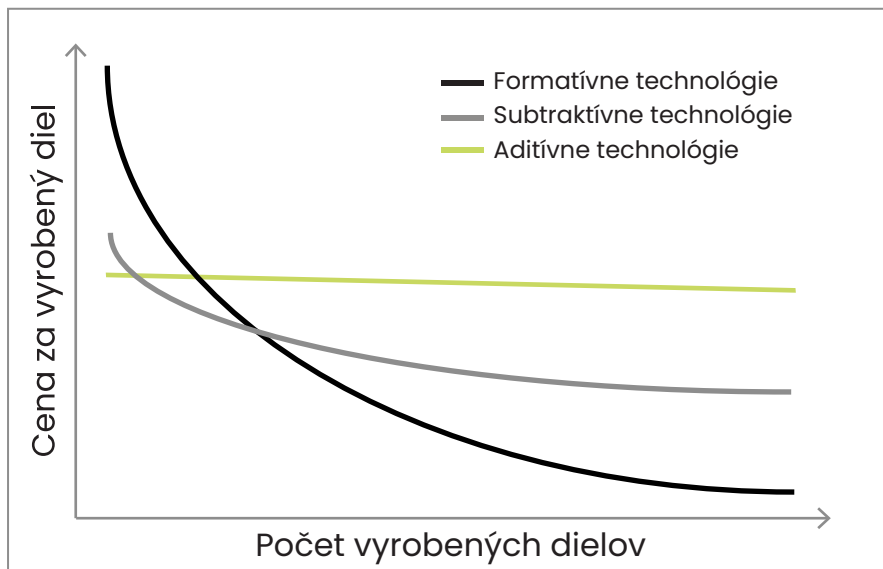
Výroba unikátnych dielov, ktoré sú inak nevyrobitelné (napr. s tvarovými internými kanálíkmi).

KEDY ZVOLIŤ 3D TLAČ?

Rozhodnutie **uprednostniť 3D tlač pred inými technológiami** závisí od viacerých faktorov, akými sú náklady, čas, komplexnosť výroby, požiadavky na materiál, počet kusov a iné.

Všeobecný trend ekonomiky môžeme posudzovať podľa grafu:

3D tlač je obvykle najvhodnejšia, keď potrebujete **rýchlo vyrobiť malé série alebo prototypy, keď sú diely tvarovo komplexné alebo personalizované**. Prípadne vtedy, keď je vhodné minimalizovať odpad a materiálové náklady.

Je tiež výhodná v situáciách, kde je potrebná **rýchla reakcia na zmeny dopytu alebo pri výrobe náhradných dielov**.

Na druhej strane, kde je **požadovaná vysoká presnosť a veľké objemy**, môžu byť tradičné výrobné metódy efektívnejšie.

Vhodne zvolená technológia teda závisí od špecifických charakteristík každého projektu a jeho životného cyklu.

REVERZNÉ INŽINIERSTVO

Pre vytvorenie presnej digitálnej kópie používame 3D skenery a manuálnu úpravu modelov na základe meraní. Týmto spôsobom vieme previesť plošný 3D sken na **presnú objemovú rekonštrukciu**, vhodnú pre tvorbu technických výkresov.

Výhodou je relatívne vysoká rýchlosť celého procesu. Pri tvarovo jednoduchších dieloch je možné **expresne spracovať modely alebo aj výkresy do 24 hodín**. Pre tvarovo zložité diely ponúkame **objemové CT skenovanie**, kde je možné naskenovať vnútorné štruktúry a pórovitosti rôznych materiálov.

Špecifiká modelov pre 3D tlač

- Tvarová zložitosť je **“zadarmo”**. Čím komplexnejší je diel z hľadiska geometrie, tým je pre 3D tlač vhodnejší.
- Okrem úpravy vonkajšieho tvaru dokážeme implementovať **unikátnu vnútornú výplň** a to vnútorným odľahčením alebo mriežkovou štruktúrou.
- Najmenej výrobných obmedzení zo všetkých výrobných technológií umožňuje **produkovať konvenčne nevyrobiteľné geometrie**.

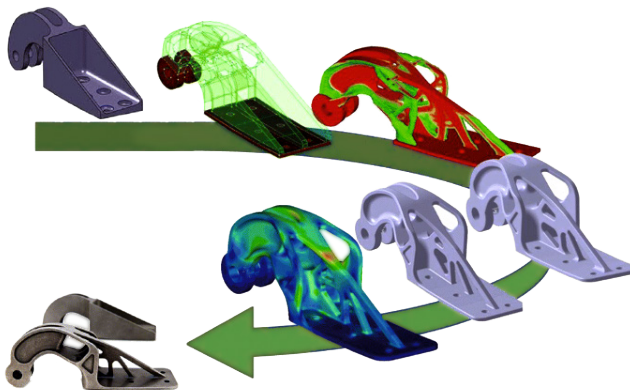
TOPOLOGICKÁ OPTIMALIZÁCIA

Jedná sa o **pokročilú výpočtovú metódu**, ktorou vieme dosiahnuť ideálny tvar telesa (vzhľadom na zadané podmienky - materiál, zaťaženie, uchytenie dielu a pod.), s takou rýchlosťou a presnosťou, akou nedosiahne žiadny konštruktér alebo ani celé vývojové tímy.

Aké diely alebo zostavy sú vhodné pre optimalizáciu?

- Diely alebo zostavy, kde sa z hľadiska funkcie alebo efektivity vyžaduje najnižšia možná hmotnosť,
- Diely alebo zostavy produkované vo vysokých výrobných množstvách, kde optimalizácia prinesie dlhodobu značné materiálové úspory,
- Zostavy, ktoré obsahujú vysoký počet komponentov, ktorý je vhodné zredukovať do menších zostáv alebo 1 komponentu,
- Diely, ktoré majú byť vizuálne odlišné a majú pôsobiť futuristicky,
- Diely alebo zostavy, ktoré je potrebné vyvinúť efektívne a rýchlo.

GENERATÍVNY DIZAJN

Oproti topologickej optimalizácii je rozdiel v tom, že **objem sa v priestore postupne tvorí a iteruje**, pričom pri topologickej optimalizácii sa len odoberá už z existujúceho a vopred zadaného objemu.

Výstupom generatívneho dizajnu sú spravidla desiatky rôznych dizajnových možností, ktoré konštrúktor už len vyhodnotí na základe rôznych kritérií a zvolí najvhodnejší dizajn.

Čo môžete získať využitím generatívneho dizajnu?

- Ideálny tvar telesa s minimálnou možnou hmotnosťou,
- Dlhodobú úsporu nákladov súvisiacu s úsporou materiálu,
- Zvýšenie efektivity zariadení,
- Konsolidáciu zostáv do menších celkov,
- Pokrokový bionický a organický dizajn.

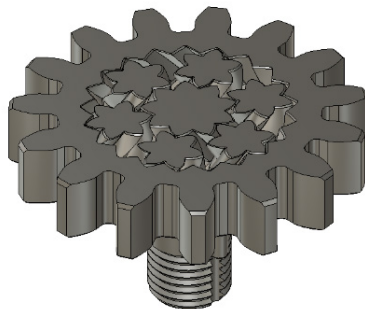
SPÁJANIE ČASTÍ DO JEDNÉHO CELKU

je jeden z menej zjavných benefitov pokročilých výpočtových metód.

Práve v spojení s aditívnymi technológiami (3D tlačou) dostávame do rúk veľmi silný nástroj nie len pre úsporu hmotnosti celej zostavy.

Vhodným spájaním dielov vieme za optimálnych okolností projektu spojiť a integrovať aj desiatky komponentov do jediného.

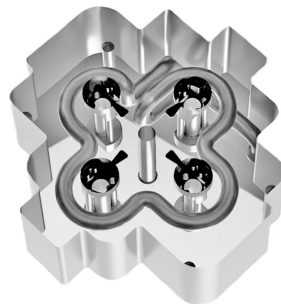
INTERNÉ KONFORMNÉ KANÁLIKY

sú výsledkom hlavného benefitu 3D tlače - slobody dizajnu.

Zvolením optimálnej polohy kanálov vieme dosiahnuť zvýšenie efektivity výroby a celkovo zlepšenie procesu výrobných nástrojov, ktoré môžu profitovať z internej geometrie.

Aditívne technológie majú najmenej výrobných obmedzení, preto sú vo väčšine prípadov jediná dostupná technológia pre výrobu tvarovej internej geometrie.

ROZDELENIE TECHNOLOGIÍ 3D TLAČE

V nasledovnej tabuľke si rozdelíme 5 najvyužívanejších aditívnych technológií v priemysle z hľadiska ich tolerancií, drsností povrchu a využitia:

Technológia	Všeobecná tolerancia*	Všeobecná drsnosť povrchu Ra [μm]*	Typická oblasť využitia
FDM / FFF	< 100 mm $\pm$ 0,5 mm, > 100 mm $\pm$ 0,5 %	10 ÷ 250	Prototypy, funkčné diely, široké materiálové portfólio
SLA / UV LCD	< 100 mm $\pm$ 0,2 mm, > 100 mm $\pm$ 0,2 %	0,5 ÷ 10	Presné a detailné prototypy, master modely foriem a pod.
SLS / MJF	< 100 mm $\pm$ 0,3 mm, > 100 mm $\pm$ 0,3 %	5 ÷ 20	Funkčné diely, prípravky a pod.
SLM / DMLS	< 100 mm $\pm$ 0,3 mm, > 100 mm $\pm$ 0,3 %	6 ÷ 20	Kusová výroba funkčných dielov, nástrojov a pod.
Binder Jetting	< 100 mm $\pm$ 1 mm, > 100 mm $\pm$ 1 %	5 ÷ 20	Malosériová výroba funkčných dielov, obvykle polotovarov

* Tolerancie aj drsnosti povrchu závisia od konkrétnej geometrie, použitej tlačiarne, materiálu, orientácie dielu v tlačovej komore a mnohých ďalších premenných. Preto bezpečne sa dá uvažovať s toleranciami pre všetky aditívne technológie a materiály v rozsahu: < 100 mm $\pm$ 1 mm, > 100 mm $\pm$ 1 % a drsnosťami povrchu od Ra = 50 μm .

3D TLAČ KOVOV

DMLS/SLM

(Direct Metal Laser Sintering)

Technológia spekania kovového prášku laserom.

Výhody: Výroba kovových dielov pri ťažko vyrobiteľných alebo inak nevyrobiteľných geometriách.

Nevýhody: Relatívne hrubé tolerancie, rôzna štruktúra povrchu v závislosti od orientácie dielu.

Binder Jetting

Technológia lepenia kovového prášku pojivom s následným spekaním.

Výhody: Vysoká produktiva, nižšia cena.

Nevýhody: Nízka presnosť tlače, vyššia pórovitosť. Vhodné na menej presné diely alebo na výrobu polotovarov. Vlastnosti porovnateľné s práškovou metalurgiou.

Materiály pre DMLS/SLM:

- Nerezová oceľ 316L
- Zliatina hliníku AlSi10Mg
- Titán Ti64 stupeň 23
- Zliatina INCONEL 718
- Nástrojová oceľ

Materiály pre Binder Jetting:

- Nerezová oceľ 316L
- Mosadz
- Bronz
- Meď

FFF/FDM

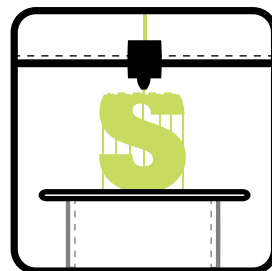
Termoplasty vyrobené technológiou **tavením plastovej struny**.

Výhody: Nízka cena, univerzálnosť. Vhodné na tlač veľkorozmerných prototypov, funkčných dielov alebo prezentačných modelov.

Nevýhody: Nižšia pevnosť v smere vlákien a rôzna štruktúra povrchu v závislosti od orientácie dielu.

Materiály:

- PLA, PETG
- PA12, PA12 CF
- ABS, ASA,
- PEEK, ULTEM
- TPU
- a mnohé ďalšie..

MJF/SLS

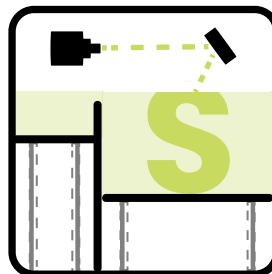
Termoplasty vyrobené technológiou **spekaním polymerového prášku laserom**.

Výhody: Vyššia presnosť a pevnosť, vysoká tvarová sloboda.

Nevýhody: Abrazívne menej odolný a nasiakavý povrch (v prevedení bez chemického leštenia).

Materiály:

- Nylon PA12, PA12 GB
- PP
- Nylon PA11
- a iné...
- Guma TPU 95A

SLA/UV LCD

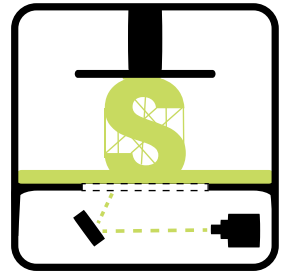
Reaktoplasty vyrobené technológiou **vytvrdzovania živice**.

Výhody: Vysoká kvalita povrchu a veľký tlačový objem (do 800 mm).

Nevýhody: Vyššia krehkosť a nízka odolnosť voči UV svetlu.

Materiály:

- Prototypová živica
- Technická živica pevná
- Technická živica pružná
- Teplotne odolná
- Transparentná, ESD a iné...

Odlievanie s použitím 3D tlačne

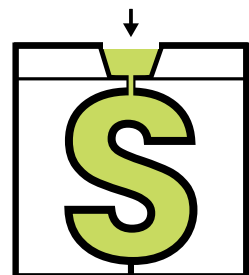
Práve vďaka veľmi jemnej živici a presne definovanej geometrii vieme efektívne vyrábať **master modely pre výrobu foriem**.

Výhody: Tradičné a overené materiály a technologické postupy pri skrátení a zefektívnení procesu výroby master modelu.

Nevýhody: Nižšia presnosť a vyššia drsnosť povrchu v porovnaní s konvenčne vyrobenými master modelmi.

Materiály:

- Hliníkové odliatky,
- Oceľové odliatky,
- a iné materiály...

DODATOČNÁ ÚPRAVA, OPRACOVANIE A MONTÁŽ DIELOV

CNC opracovanie

Kombinácia CNC opracovania a 3D tlače je vhodná na výrobu dielou s vysokou tvarovou zložitosťou a súčasne požiadavkou na úzke tolerančné polia vybraných prvkov dielu. Táto kombinácia šetrí náklady aj čas výroba.

Galvanické pokovenie

Galvanickým pokovením je možné dosiahnuť vyššiu povrchovú, tepelnú a elektrickú vodivosť. Tiež sa výrazne zlepšujú mechanické vlastnosti, konkrétne pevnosť v ťahu a modul pružnosti.

Farbenie, lakovanie a impregnácia

Keďže plasty všeobecne degradujú vplyvom dlhodobého pôsobenia UV svetla, je vhodné ich adekvátne pre tieto aplikácie ošetriť lakovaním alebo farbením.

Výtlačky z materiálu PA12 je možné vylepšiť aj impregnáciou v nehorľavom alebo antistatickom roztoku.

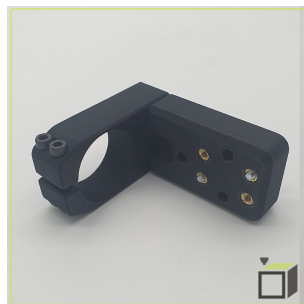
Hybridné zostavy

Ďalším zaujímavým využitím sú hybridné zostavy, kde opäť vieme kombinovať to najlepšie z oboch svetov. Teda získavame relatívne lacnú a rýchlu výrobu častí zostáv, ktoré budú vyrobené 3D tlačou a presnosť a pevnosť častí s CNC opracovaním hliníka, duralu alebo plastov.

Lisovanie závitových vložiek

Či už ide o metrické, trubkové alebo iné typy závitov, ktoré sú dostupné vo forme závitových vložiek, vieme ich integrovať do našich plastových výrobkov lisovaním za tepla.

Chemické leštenie

Chemické leštenie využíva chemické látky na vyhladenie povrchu 3D tlačných dielov, čím znižuje drsnosť povrchu a zlepšuje vzhľad a funkčné vlastnosti. Ako vzduchotesnosť a vodotesnosť pre hydraulické a pneumatické aplikácie a vyššiu odolnosť proti opotrebeniu.

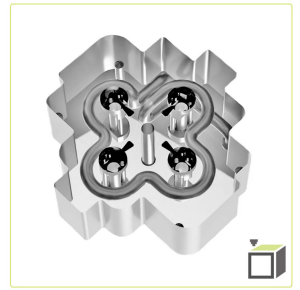
PRÍPADOVÉ ŠTÚDIE

INTERNÉ A KONFORMNÉ KANÁLY

PNEUMATICKÝ VALEC
A VLOŽKA PRE VSTREKOVANIE

- Výroba z rôznych kovov alebo polymérov,
- Výroba inak nevyrobiteľných geometrií,
- Optimalizácia dizajnu a zvýšenie efektivity chladenia.

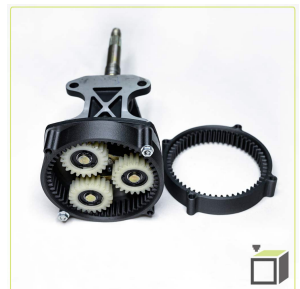

FUNKČNÉ DIELY

OZUBENÉ PLANÉTOVÉ KOLESO

- Náhradné alebo diely na koncové použitie,
- Tvorba 3D modelu a dodanie výrobku prebehlo do 24 hodín,
- Zníženie hmotnosti oproti hliníku o cca 60% z pôvodnej hmotnosti.

MALOSÉRIOVÁ VÝROBA

HLAVY SKRUTIEK
A OZUBENÉ KOLIESKA

- Ekonomická výroba pri menších sériách až do 5000 kusov,
- Okamžité spustenie výroby bez potreby nástrojov,
- Dostatočná kvalita a presnosť aj bez dodatočného opracovania v prípade mnohých dielov.

VYUŽITIE UHLÍKOVÝCH VLÁKIEN

PÄTKA BICYKLA, OHÝBACÍ PRÍPRAVOK

- Kombinácia polyméru a kontinuálnych vlákien,
- Porovnateľná pevnosť s hliníkom v smere kolmom na vlákna,
- Časové a finančné úspory v porovnaní s CNC výrobou pri vysokej tvarovej zložitosti.

KOVOVÁ TLAČ

HYDRAULICKÝ PODÁVAČ
A KOVOVÁ IHLA

- V priemere je cena nižšia oproti CNC opracovaniu až o 30-40% pri tvarovo aj rozmerovo vhodných dieloch.
- Vďaka aditívnym technológiám bolo možné integrovať vnútorné kanáliky pre hydraulické ovládanie podávača.
- Výtlačky môžu byť dodatočne tepelne spracované a na kritických plochách aj trieskovo opracované.

VÝROBA DIELOV METÓDOU STRATENÉHO VOSKU

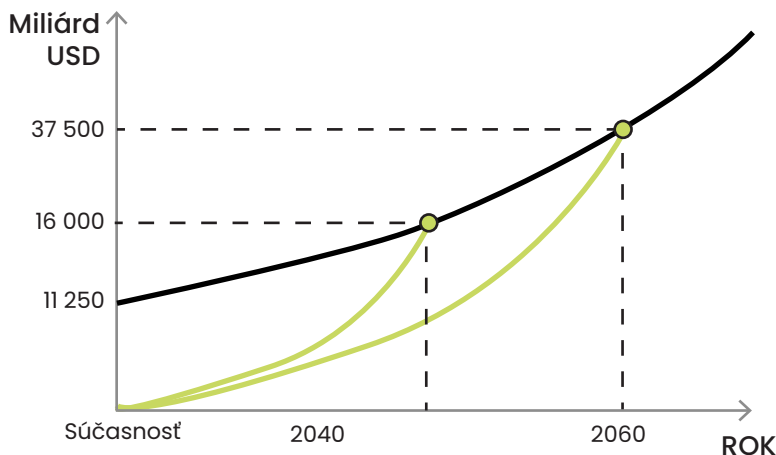
TVAROVÁ PRÍRUBA Z VOSKU
A VÁHADLOVÁ SKRINKA

- Veľmi rýchla a efektívna metóda výroby voskových master modelov určených pre odlievanie z kovových materiálov.
- Tvarová príruha bola vyrobená z voskového materiálu technológiou FDM.
- Váhadlová skrinka bola vyrobená z presnej voskovej živice a následne odliata.

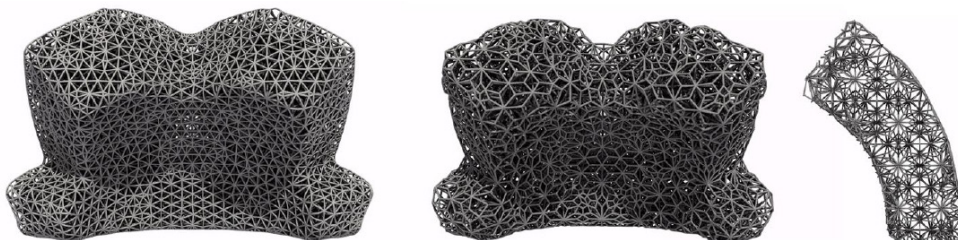
BUDÚCNOSŤ 3D TLAČE

Zdroj: Wohlers report, Oxford

Spoločnosť Wohlers už vyše 27 rokov vyhodnocuje aktuálne údaje súvisiace s využívaním aditívnych technológií. Na základe všetkých historických dát vytvorila odhadovaný graf budúceho vývoja, kde môže dôjsť k dvom možným scenárom:

- **Scenár 1 (realistická predikcia)** - Ak sa bude trh vyvíjať rovnakým tempom ako doteraz, bude v roku 2060 produkcia aditívnymi technológiami na úrovni 50% (zo súčasných 0,1%) z celkovej globálnej produkcie, tzn. 500-násobný nárast so súčasným stavom v nasledujúcich **40. rokoch**.
- **Scenár 2 (optimistická predikcia)** - Ak sa bude trh vyvíjať rýchlejšim tempom ako doteraz (predpokladá zvýšenú mieru investícií do aditívnych technológií), bude v roku 2040 produkcia aditívnymi technológiami na úrovni 50% z celkovej globálnej produkcie. Tento scenár teda odhaduje 500-násobný nárast so súčasným stavom v nasledujúcich **20. rokoch**.

REFERENCIE OD ZÁKAZNÍKOV

V našej firme MTS sme investovali do technológie 3D tlače. Preto sme sa obrátili na Stepanek3D s požiadavkou o optimalizáciu a doladenie tlače. Poradenstvo nám pomohlo pochopiť niektoré procesy, ktorým sme dovtedy nerozumeli. Z mimoriadneho know-how a skúseností naša spoločnosť doteraz profituje.

Peter Jamriška, Obchodno-technický poradca | MTS, spol. s r.o.

Chcem sa poďakovať Stepanek3D za odborné školenie v oblasti 3D tlače, ktoré nám pomohlo v zefektívnení práce pri výrobe a aj pri dizajne dielov. Odporúčame absolvovanie školenia aj ďalším firmám, ktoré sa chcú začať zaoberať alebo zlepšiť vo využívaní týchto technológií.

Dávid Rodina, Quality Engineer | AAH PLASTICS Slovakia s. r. o.

Pri využití služieb 3D tlače oceňujeme predovšetkým profesionálny a rýchly prístup. Určite tieto služby využijeme opakovane a takisto ich budeme aj doporučovať ďalej.

Dalibor Doboly, Konateľ | GATYS, s.r.o.

Využili sme 3-dňové školenie pre pokročilú 3D tlač a bolo nám odovzdané know-how, ktoré nám ušetrilo veľa času a prostriedkov. Školenie nám poskytlo ucelený pohľad na technológiu 3D tlače a možnosti jej využitia v konkrétnych aplikáciách. Prístup ku školeniu bol na vynikajúcej úrovni.

Filip Beňák, Konštruktér | Manz Slovakia, s r.o.

Našou hlavnou misiou je minimalizovať vaše náklady, skrátiť výrobný čas a inovovať.

Pomôžeme vám s dizajnom, výrobou a poradenstvom v oblasti aditívnych technológií. Pomohli sme už viac ako **350 firmám** s realizáciou vyše **1000 unikátnych projektov.**

Klienti a partneri

Kontaktujte nášho špecialistu

+421 907 319 874

info@stepanek3d.sk

www.stepanek3d.sk

Stepanek3D, s.r.o.
Zvolenská cesta 6888/113
97405 Banská Bystrica